

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Διευθυντής Λάμπρος Μάλαμας
ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1965

ΧΡΟΝΟΣ Α'

ΤΕΥΧΟΣ 4ο

Ίούλης - Αύγουστος

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Δ. ΒΑΡΝΑΛΗ

Σ. ΖΟΥΜΠΟΥ

Σ. ΜΟΥΣΕΛΙΜΗ

Λ. ΜΑΛΑΜΑ

Η. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Τ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ

Α. ΖΟΛΔΕΡ

Ν. ΚΟΝΤΟΥ

Γ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ

ΣΤ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΖΩΝΤΑΝΗΣ ΣΚΕΨΗΣ
ΟΡΓΑΝΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

"ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ"

Έκδότης-Διευθυντής : ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ

Διεύθυνση : ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΙΑΣ 300 -ΙΘΑΚΚΑ

Τιμή τεύχους ΔΡΧ. 5

Χροδιάτιμη συνδρομή ΔΡΧ. 35

Φιλική » 50

Τραπεζών και Σωματείων » 100

Νομικών Προσώπων » 150

Έξωτερικού Δολάρια 5

Υψηλή αλληλογραφία εμβάσματα στον Ιβίο

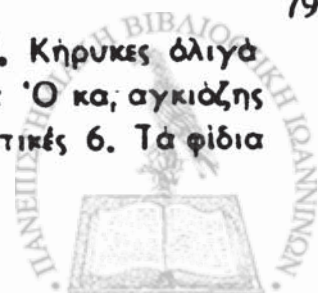
Συνεργασίες που δε δημοσιεύονται δεν επιστρέφονται

Υπεύθυνος Τυπογραφείου Ε. ΣΑΚΟΛΛΑΡΙΟΥ ΜΠΟΤΕΑΡΗ 38 ● ΙΘΑΚΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

- ✱ **ΑΡΘΡΟ :** 'Η Κρίση (Λ. Μάλαμα) 63
- ✱ **ΠΟΙΗΣΗ :** 1. Τα στερνά λόγια ενός γέρου (Δ. Βάρναλη) 64
2. 'Απόσπασμα ('Απ' τούς εργάτες γραμμής) (Τ. 'Ολύμπιου) 65
3. Σε μερικές γωνίες της γης (Γ. Καραβίδα) 65
4. Η ήρση (Στο Λ' Μαλαμα , (Ν. Κεντού) 66
5. 'Ο Πικρομένος (Σ. Ζουμπου) 66
6. Βιετνάμ (Γ. Καραβίδα) 67
7. Λευκά Περιστέρια [Στό Ν Σκοπεύλη] (Λ. Μάλαμα) 67
8. 'Αρτα (Α. Ζόλδερ) 68
9. Στρατιγού Μακρυγιάννη (Σ. Μουσελίμη) 69
10. Τό Σπίτι ['Απόσπασμα] (Η. Σιμόπουλου) 69
- ✱ **ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΩ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ :** 'Αριθμητικά στοιχεία από επίσημες στατιστικές πάνω σε διάφορους τομείς της παγκόσμιας ζωής. 70
- ✱ **ΚΡΙΤΙΚΕΣ :** Οι Συγγραφείς κι η αξιολόγηση (Λ. Μάλαμα) 71
- Κρίνονται :
1. Παύλος Κυριαζής 2. Βασίλης Μπάτζογλου 3. Γιάννης Τσεριώνης 4. Μιχάλης Βουδούρης 5. Στέργιος Σκιαδιάς 6. Τάκης Σινόπουλος
- ✱ **ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ :** 'Ελεύθερες πηνιές 76
1. Ένα μνημόσυνο 2. 'Αντιθέσεις 3. Αυτόελεγχος 4. 'Αποτελεσματόση 5. Χαρακτήρες 6. Δίκαιες αμοιβές 7. Τρα γέλαφος 8. Φραγμός 9. Θεατρική κίνηση στα Γιάννινα
- ✱ **ΣΧΟΛΙΑ :** Μέ τό σφυρι στα κατώματα 79
1. 'Η λερναία ύδρα και τά κλύβα 2. Κήρυκες όλιγά ρκειας 3. Χαίρε Τρουμαν 4. Πολιτική : 'Ο κα, αγκιόζης « λογοτέχνης » 5. Καθέδρες κι αυτοκριτικές 6. Τά φίδια της γαλαντομίας
- ✱ **Μηνύματα στο « 'Ελ. Πνεύμα »**

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ

Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΑΛΑΜΑΣ • ΤΕΥΧΟΣ 4 • ΙΟΥΛΗΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ • ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1965

Ἡ κ ρ ί σ η

« Μπορείς νά μήν είσαι ποιητής μά
είσαι ὑποχρεωμένος νάσαι πολίτης »

ΝΕΚΡΑΣΩΦ

Ἡ κρίση θόλωσε πολὺ τὴν ἀτμόσφαιρα τελευταία στήν πολὺπαθη
χώρα μας. Τὴ βαριοπλόκαμη τοῦτη ἀντάρα τὴν ἐξαπόλυσαν κρατῶντας
τά πλήκτρα ἀπὸ τοὺς ἀσκούς τοῦ Αἰόλου οἱ γνωστοὶ βρυκόλακες. Κατα-
στρώθηκε σχέδιο μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια. Ἀπὸ τό λαγαρό οὐρανὸ τοῦ σε-
βασμοῦ καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας, πολλοὺς συνεπῆρε ἡ κατρακύλα στά τάρτα-
ρα τῆς χλευῆς τῆς ντροπῆς καὶ τῆς ταπείνωσης. Ξέφτισε, χρεωκόπησε ἡ
ἐπονείδιστη αὐτικὴ πολιτικὴ. Μαῦρες καρδιές πλασμένες ἀπὸ κατράμι δια-
βρῶνουν μευδοικὰ τὴν ἐθνικὴ μας ψυχῆ. Χαλκεύουν τ' ἀνθρώπινα δικαιώ-
ματα. Διχάζουν τοὺς πολῖτες. Εἶναι μιὰ διάβρωση σάν ἀπὸ σκόρους πὸν
κατατρῶνε τίς ρίζες ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς λαϊκῆς ἀγάπης. Τὸ Σύνταγμα, ἀφ-
οτου κατασκευάστηκε, ποδοπατιέται σάν κουρέλι, στ' ὄνομα τῆς ἐθνοκα-
πηλείας. Μιὰ μακρόχρονη μίτρα γενάει Ἰσκαριῶτες. Ἕνα φῦραμα πὸν
ἐξυφαίνει τὴ συκοφαντία. Ἰκὶ ὄλα κατὰ πῶς θέλουν, γιὰ τὸ πρόσχημα τῆς
«ἐθνικῆς ἀνάγκης» τοῦ «ἐθνικοῦ συμφέροντος» τοῦ (ἀνυπαρχτοῦ) «ἐθνικοῦ
κινδύνου». Ἡ δυναστικὴ ταχτικὴ, ἀποστεώθηκε στή γύμνια τῆς. Οἱ μᾶς
κες τῆς ἀτομικιστικῆς εὐτέλειας στήνονται σάν παραπετῶματα στό σκο-
τάδι. Ὁμαδικές παρακρούσεις, κι ἀνήθικες μετασώσεις. Χομόγελα πὸν
ξετσιπώνουν τὴν ὑποκρισία. Κολακία, προσποίηση κι ἀπάτη, εἶναι τό τρί-
πτυχο τῆς κίθε φαύλης πολιτικάντικης μαφίας. Περὶσεῖμε ὁ πόνος, τό αἶ-
μα καὶ τό δίκρυ. Σὺν τὸ τὸν τόπο πὸν κάθε πέτρα αἵματοβράφηκε καὶ κᾶ-
θε σπῖτι ἐκλάβε θῦμα. Ὁ λαὸς ξεγελιέται ψηφίζει, νικάει, καὶ δέν κυβερ-
ναεῖ. Καμὰ ἡγεσία δέν ἔδωσε δικαιοσύνη καὶ σωτηρία. Πενήντα χρόνια
παραπίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς. Παραδέρνει τίς καρδιές ἡ ἀβεβαιότητα
ἡ ἀγωνία τό χάος. Οἱ σατανικοὶ μηχανοράφοι καὶ ραδιοῦργοι, ἄορατοι,
στό μακάβριο ἔργο τους. Δημιουργοὺν ἀδιέξοδα χωρὶς νὰ ὑπάρχουν. Ἕνα
μισὴ χρόνο τώρα, κι ἡ ἀντογὴ τοῦ λαοῦ δροσολογήθηκε παρήγορα στοὺς
κάμπους τῶν ἐλπίδων, στά βουνὰ τῆς ὑπομονῆς. Ὅμως κάθε πρόγραμμα
ἀλλαγῆς, τὸ περδικλόνουν καὶ τό συνθλίβουνε τὰ δολεράνυχοπέλημα, τὰ
περίπλοκα γρανάζια τῆς ντόπιας καὶ ξένης σκοτινῆς κυριαρχίας. Μπήχτη
κι πάλι βαθιὰ τὸ μαχαίρι στήν καρδιά τῆς προόδου, ἀπὸ ψευτοηρακλήδες
καὶ σφόγγους μιᾶς ἀκόρεστης ἀρχομανίας. Εἶχαν γιὰ λίγο καταλαγιάσει
τά μῖση, κι ὁ λαὸς καταγινότανε στά εἰρηνικὰ του ἔργα. Μὰ ἡ τερατόμορ-

φη παρασκηνιακή λερναία, ἀγκαθόπλεξε πάλι ὀλέθριες σκευωρίες. Γκρεμίστηκε ἡ ἀξιοπρέπεια ἀπὸ τὰ βάθρα τῆς ἐλεύθερης ἐτυμηγορίας. Ἀνάξησαν πληγές πού χαίνουν στή δίνη τῶν παθῶν. Στά πρακτορεῖα τῆς κακίας καί τῆς ἐκμετάλευσης, δὲ συμφέρει ἡ ἐθνική καί κοινωνική ἐνότητα. Γιναμε καταγελάσματα τῆς οἰκουμένης. Τώρα δὲν ἀπομένει τίποτα, παρά ἡ ἀποτελεσματική ὑπεράσπιση στά καταπατημένα δικαιώματά μας. Ἄς μὴν ὑπάρξει ἄργητα. Κάθε πολίτης καλῆς θέλησης καί πίστης, κάθε πνευματικός ἄνθρωπος μέ συνείδηση τοῦ χρέους, τῆς εὐθύνης, σ' ὅσους ἀπόμεινε ἦθος. Ὅλοι οἱ τίμιοι κι ἀσυμβίβαστοι (μέ τὸ ψέμα καί τ' ἄδικο) ἐργάτες τοῦ λόγου καί τῆς τέχνης, ἄς ἀγωνιστοῦμε περήφανα. Μὲ τὰ λάβαρα τῆς ἐνότητας, τοῦ δίκιου ὑψωμένα. Προχωρεῖτε ἐνωμένοι, κι ἀγρυπνᾶτε. Αὐτό ἀπόμεινε μόνο στάδιο δόξας κι ἀγῶνα λαμπρό, πού ἄργά ἢ γρήγορα θά φέρει μιάν ὥρα τῆ Νίκη.

Λαμπρος Μάλαμας

Ἐ ἀ σ τ ε ρ ν ἄ λ ὅ γ ι α ἰ ν ὅ ς γ ἶ ρ ο ς

Σὰν ἔκτισε τὸ δρόμο του, μακρὺ, πικρὸ στὸν κόσμο,
ἀπόκανε, κι ἀκρόμπησε σὰ νευρογὸς στήν ἀκρη
καί καρτεροῦσε πιά νάρθεῖ ὁ χαρὸς γιὰ τὸν πάρε.
Χαιδευτικά τὸν ἔκροζε γιὰ νὰ τὸν καλοπιᾶσει:
«Ἐλα, καλέ μου ἀντρειοβλαχε, πάρε με ἀπὸ δῶ πέρα
κι ἄς ζῶνουν πιά τὰ βάσανα, πᾶμε στὸν κάτω κόσμο.
Δὲν ἔχω πιά κανέναν νὰ με πινάει δῶ πάνω.
Ἐκεῖ θά βρῶ τὴν μάνα μου, θά βρῶ καὶ τὸ γονιό μου,
θά βρῶ τὰ τρία τ' ἀδέρφια μου, θά βρῶ καὶ τὰ παιδιά μου
τὰ δυὸ τὰ παλληκάρια μου, πού ὁ πόλεμος τὰ πῆρε
στὴν ἀνθήση τους πάνω, γιὰ νὰ χαθοῦν τὰ δύστυχα!
—Κ' ἔπρεπε λέν νὰ σκοτωθοῦν, γιὰ νὰ σωθεῖ ἡ πατρίδα!—
Κ' ἡ δύστυχη ἡ γυναῖκα μου, μιὰ πικραμένη μάνα,
πού τὸν καημό της ἔκρυβε, νὰ μὴν τῆ δῶ νὰ κλαίει
στὸν κάτω κόσμῳ βρίσκεται καί κεῖ μέ περιμένει.
Ἄπόμεινα ὀλομόναχος, σὰ σκιάχτρο μὲς στὸ σπίτι!
Τσάκισα! Ἐλα, ἀντρειοβλαχε, πάρε με ἀπὸ δῶ πέρα
γιὰ τὴ βαρεῖα ναι ἡ μοναξιά, δὲν ἔχει πιά κουράγιο.
Μπορεῖ νὰ ζεῖ ποτέ κανεὶς μέ τέτοιες ἀναμνήσεις;
Ἡ λησμοιῖα ναι φάρμακο, μὰ ἡ θύμηση φαρμάκι.

Δῶρα Μοάτσου - Βάρναλη

Ἄποσπασμα

Ἄπο τοὺς « ἐργάτες Γραμμῆς »

Βαρέθηκα τὴ φτώχεια, τὴν τρεχάλα.
Δέν εἶναι ἓνα—δύο καὶ τρία χρόνια.
Ἄπο τῆς μάνας τό βυζί στερήθηκα τὸ γάλα.
νά πεῖς πῶς δέ δουλεύω μέσ' στά χιόνια;

Μέ τὸν κασμά μέ τό τσαπί μέσ στά λιοπύρια.
Εἶμαι ἐργάτης τῆς γραμμῆς, μέ δίχως μοῖρα,
ἀπό τά πρῶτα μου τά χρόνια μέχρι τώρα,
δουλεύω πάντα κι ἡ ζωὴ μου εἶναι στεῖρα.

Τάκης Ὀλύμπιος

Σέ μερικὲς γωνιὲς τῆς γῆς

Σέ μερικὲς γωνιὲς τῆς γῆς
οἱ μανάδες ἀκόμα καὶ τώρα
γεμίζουν τὴν ἄδεια στιλπνότητα
τῶν ἀντικειμένων μέ λόγια
ἔτσι ποὺ ν' ἀκούγεται μονότονα
τὸ τραγούδι τῆς πείνας.

Ἄκόμα καὶ τώρα τά παιδιά τῶν μανάδων
ἀποφεύγουν νά κυτᾶξουν
τὴν Ἀλήθεια ποὺ μπαίνει ἀπὸ τὸ παράθυρο
γιά νά προφυλάξουν τὸννειρο
μέσα στό σούρουπο
πού ὑψίνουν τά σκονισμένα ἔπιπλα

Ἄκόμα καὶ τώρα, τὸ φῶς,
παραδεῖνει τὸννειρο γιά ἐκτέλεση
στά κουρασμένα μπλόκα τῶν ματιῶν·
εἶναι λοιπόν τόσο ἀπατηλὴ
ἡ χειροψία μας μέ τό φεγγάρι...;

Ειρήνη

χαρισμένο στον
Λάμπρο Μάλαμα

Λευκά πουλιά τινάζουν
τις πληγωμένες φτερούγες μ' άγωνία
σ' όλη τή γη...

ALLEGRO CORTE..PIANISSIMO

άκούεται ό Βάγκνερ ν' άνεβαίνει
άπό τά τάρταρα του Άδη.
Στά λειβάδια, στίς ρευματιές,
πλημμυρίζουν κόκκινα κυκλάμινα.
Πύραυλοι, άστροναύτες,
διασχίζουν τό γαλάζιον αίθέρα.
Βογγάει ή γής, άπ' τίς άτομικές,
άστραφτει τό Σύμπαν..

Έλάτε λευκά πουλιά
τίς Ειρήνης...

Σον τα μελωδικα κύματα
τής μουσικής του ΜΕΔΕΑΣΟΝ
να χαϊδέψετε άπαλά
τίς κουρασμένες άκρογιαλιές
τής ψυχής του γήινου Βασιλείου
πού συγκλονίζεται πάλι.

Νανά Κοντού

Ό Πικραμένος

Σκυφτός γυρτός συλλογισμένος
έχει τό βλέμμα καταγής
μονάχα πίκρα και μαράζι
γιομάτος είν' ό δυστυχής.
Και κάτι άπ' τό θολό του μάτι
δάκρυ κρεμάστηκε πικρό
Κ' έγοργοκύλισε στ' άχειλι
το μαραμένο του ζεστό.
Και μένει νά θωρεί άκόμα
συλλογιστός τή γη σκυφτός
μέ πλα.εμένο του τό βλέμμα!
ώ πίκρα πού τήν έχει αυτός!

Σ. Ζούμπος

Βιετνάμ

Στά χείλη τῶν Ἀμαζόνων μανάδων
 ἀνθίζουν ἥλιοι ἐπίπλαστοι
 γιὰ νά κοπῆσει στοὺς παιδικούς οὐρανοὺς
 π' ἀγκίζουν τὰ χαρακώματα
 ἡ περίοδος τῶν βροχῶν.
 Τότε τὰ χέρια τῶν παιδιῶν
 ξεχνοῦν τὸ τρέμουλο τῆς πείνας
 πάνω σὲ ματωμένες πέτρες
 καὶ λογχίζουν τοὺς Γιάγκηδες
 στὶς μαῦρες ράχες τῶν σκαθαριῶν
 Ἡ καρδιά τοῦ Βιετνάμ
 εἶναι πιό σκληρή κι ἀπ' τὸ μάρμαρο,
 εἶναι σάν τὰ πρόσωπα τῶν Βιετ κόγκ
 ἡ καρδιά τοῦ Βιετνάμ
 δὲν κομματιάζεται
 εἶναι ἡ καρδιά ὅλου τοῦ κόσμου /
 Τέτοιο ἓνα μήνυμα
 φέρνουν οἱ γῦπες στὰ παράθυρα
 τοῦ Λευκοῦ Οἴκου
 ραμφίζοντας στ' ἀφράτα χέρια τοῦ Προέδρου
 τὸ τελευταῖο κομμάτι τῆς νύχτας

Γιάννης Καραβίδας**ΛΕΥΚΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ**

Ἔ' ἓνα σεμνὸ ἀνθρωπιστὴ
 πού ἀγγίξε τὴν τελειότητα
 ΤΟ ΝΙΚΟ ΣΚΟΠΟΥΛΗ

Ἐπρεπε νά ζήσουν ὅσοι σκοτώθηκαν..
 Ἡ ἱστορία κατέβηκε πολὺ μὲ τοὺς πολέμους.
 Ἀκούονται ἀκόμα οἱ τριγμοὶ
 ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ θανάτου.
 πατεῖστε πάνω στὰ πεσμένα κορμιά
 ν' ἀνεβεῖτε στό θρόνο τῆς εἰρήνης
 Εἶναι ματωβαμένα τὰ σκαλιά τῆς προόδου
 Βουβάσου σάλπιγγα τῆς χαμένης θυσίας.
 Οἱ φάλαγγες τῶν πυραύλων πατοῦν τὰ οὐράνια.
 Οἱ μαγαπημένες σκιές τῶν ἀθῶων θυμάτων
 σμήνη ἀπὸ λευκά περιστέρια
 σκίζουν τοὺς αἰθέρες καὶ προμηνᾶν:
 Χαράς' ἡ αὐγή μιᾶς καινούργιας ζωῆς.
 Ζεῖστε χωρὶς τὰ βάσανα
 τῆς φυλακῆς καὶ τῆς φτώχειας.

Λάμπρος Μάλαμας

Ἄ ρ ε α

Φορῶ ζώνη τὸν Ἄραχθο
 καὶ δαχτυλίδι λαμπερό τῆς θρυλικῆς γεφυρίας.
 Ὑφαίνω θρύλους,
 καὶ μούς καὶ πόθους καὶ ζῶ τὸ ἀχρονὸ μου
 μέσα στὰ βυζαντινὰ κατάλοιπα,
 τὰ γάργαρα νερά,
 τὸν ἀνθὸ τῆς πορτοκαλιᾶς
 καὶ τῆ σαγήνη τοῦ πράσινου,
 Μέχαιδεύει—χάδι στοργικὸ—
 ἡ ὀμορφὴ Μητρόπολις τῆς Παρηγοριτίσσης
 μέ τὰ θαυμάσια ψηφιδωτὰ—ἀσύγκριτη χαρὰ—
 στό θρύλο ποὺ τῆ ζώνει.
 Τὸ γκρεμισμένο παλάτι τῆς Θεοδώρας καὶ τοῦ Πύρρου
 μέ τὸ οἰκόσημο τῶν Κομνηνῶν
 ξεπετᾶ στὰ μάτια μου.
 Μίσα στο κλέος καὶ τῆ χαρὰ τῆς μακρινῆς ἐκείνης ἐποχῆς.
 Φορῶ ζώνη τὸν Ἄραχθο,
 μέ κυκλώνουν τὰ νερὰ του,
 τὰ μάτια μου ἀγκαλιάζουν τὸ θρυλικὸ γεφύρι
 καὶ τὸν πλάτανο τῶν καταδίκων.
 Ζῶ τῆ σημερινῆ χαρὶ μου
 κι' ὑφαίνω ἀνύσταχτα τοὺς θρύλους μου
 μέσα στ' ἀρώματα καὶ τὴν ὀμορφίαν τοῦ Βενετσιάνικου Κάστρου
 ξυπνώντας κι' ἀνασταίνοντας
 μεγάλα ὄραματα,
 παλμούς κι' ἐποχές
 τῆς Ἄνας Παλαιολογίνας καὶ τῶν Κομνηνῶν,
 μέσα στὴν ἀκτινοβολία
 τῆς Βυζαντινῆς μεγαλοπρέπειας...

Ἄνθοῦλα Α. Ζόλδερ

Λερατηγοῦ Μακρυγιάννη

(Θούριο τῶν ἀθλίων του)

Ὅσοι ἀγνάντευαν τὶς μάχες
 μέ τὰ κίσλια ἀπ' τὶς κορφές
 ἀπαράτησαν τὶς ράχες
 κι' ἔγιναν πολεμιστές.

Ντύθηκαν οἱ λιποτάχτες
 μέ παράσημα ἔθνικὰ
 κι ὄσοι τρύπωναν στὶς φράχτες
 κάνουν τὸν παλληκαρά.

Πιστευτὸς γίνετ' ὁ ψεύτης,
 ἔγινε καὶ βουλευτής.
 Κλέβει ὄσο μπορεῖ ὁ κλέφτης
 αὐτὸς εἶναι καὶ κριτής

Τὶ Μπραίμης, τὶ Ζαίμης
 ἓνα πράμα εἶναι κι οἱ δυό
 Κι ὁ Μπραίμης κι ὁ Ζαίμης
 τὸ ἴδιο εἶν' ἀφεντικὸ.

Σ. Μουσελίμης

Ὁ Σπίτι

(Ἀπόσπασμα)

Σ' αὐτὸ τὸ σπῖτι
 ποὺ τὸ δέρνουν ὄλοι οἱ ἄνεμοι
 δὲν εἶμαι μόνος
 μέσα μου
 ζοῦν τὴσοι πεθαμένοι
 τὴσοι φίλοι
 τὴσοι τύρανοι
 παράξενες φιγοῦρες ἀνυπόφορες
 μέ τὶς κακίες, τὶς πληγές,
 τὰ δάκρυά τους
 καὶ ποῦ νὰ μᾶς χωρέσει ὄλους
 μίκρυνε.

Τό'χα νοικιάσει ἐργένης
 πᾶνε χρόνια, γέρασα
 ἔγινε μιά οἰκογένεια μέ πολλὰ παιδιά
 πρέπει νὰ χτίσω κι ἄλλες κάμαρες
 μὰ λείπουνε τὰ ὑλικά
 λείπουν τὰ Χέρια
 λείπε τὶ οἰκόπεδο
 μόνο τὰ βάσανα πληθαίνουν
 καὶ οἱ ἀνάγκες.

Ἔφτασε χειμῶνας
 πῶς νὰ βολευτῶ;

.....

Ἦλ. Σιμόπουλος

ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΙΘΡ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

✱ Πάνω από 3 εκατ. Έλληνες ζουν στην χώρα μας στριμωγμένοι στο ίδιο δωμάτιο τρεις και περισσότεροι.

✱ Τά 30 ο)ο από τα έλληνικά σπίτια δεν έχουν κουζίνα.

✱ Τά 89 ο)ο δεν έχουν λουτρό ή ντους.

✱ Τά 46 ο)ο δεν έχουν ηλεκτρικό φως

✱ Τά 71 ο)ο δεν έχουν δίκτυο ύδρευσης.

✱ Τά 85 ο)ο δεν έχουν αποχωρητήριο με υδραυλική εγκατάσταση

✱ Τά 21 ο)ο δεν έχουν καθόλου αποχωρητήριο.

⊥

✱ Στο Β' παγκόσμιο πόλεμο ή Σοβ. Ένωση έχασε 25 εκατ. άνδρες. Σήμερα έχει σύλλογο γυναικών 120 εκατ. Έχει υπάρξει τ' θέση τους με πλήρη ισοτιμία στα δικαιώματα και σ' όλους τους τομείς της ζωής. Σήμερα : 6. 1)2 εκατ. είναι αθλήτριες.

✱ Στην Ε.Σ.Σ.Δ. σπουδάζουν φέτος 21. 000 ξένοι φοιτητές, από 119 χώρες όλου του κόσμου, σπουδάζουν όλοι δωρεάν και παίρνουν κι επίδομα για τις διακοπές τους. Ο μισθός των κληρικών στην Σοβ. Ένωση ανέρχεται σήμερα από 4 μέχρι 10.000 ρούβλια το μήνα. Ο παπās της ένορίας εκεί, διαθέτει αυτοκίνητο δικό του άνετο σπίτι στην πόλη κι άλλο έξοχικό για τις διακοπές του.

✱ Έργάτες : Οί αιδέικευτοι παι-

ρουν μισθό από 2 έως 4.000 ρούβλια το μήνα. Τεχνίτες και προϊστάμενοι συνεργείων φτάνουν μέχρι 12.000 ρούβλια κατά μήνα. Οί έργάτες όμως έχουν και πολλά προνόμια. π.χ. πληρώνουν χαμηλά ένοίκια, τρέφονται σ' έστιατόρια με πολύ χαμηλές τιμές

⊥

✱ Η οικονομική ζωή της Αμερικής, βρίσκεται στα χέρια μόνο 2.000 οικογενειών.

✱ Κάθε 1 λεπτό στις Η.Π.Α. διαπράττονται 4 σοβαρά έγκλήματα, σύμφωνα με έκθεση του αρχηγού της "Εφ - Μπι - Αϊ Χούβερ προς τό ύπουργείο Δικαιοσύνης.

Τελευταία ή έγκληματικότητα στην Αμερική σημείωσε αύξηση 34 ο)ο

⊥

✱ Στη Βαουλγαρία, οί πεζογράφοι άμοιβονται 40 λέβα στο κάθε 16 σέλιδο.

✱ Οί ποιητές από 6 έως 16 λέβα τόν κάθε στίχο. Τό μίνιμουμ τών έκδόσεων σέ αντίτυπα του κάθε συγγραφέα είναι 6.500 και φτάνει μέχρι 40. 000. Η Βουλγαρία έχει 8 εκατ. πληθυσμό κι έχει για τόν άθλητισμό 378 σύγχρονα στάδια 870 κλειστές αίθουσες γυμναστικής, 278 κολυμβητικές δεξαμενές, 6295 γήπεδα βόλλεϋ, 1316 γήπεδα μπάσκετ κ.λ.π.

ΠΑΥΛΟΥ ΚΥΡΙΑΖΗ :

« Περισυλλογή »

Ο κ. Π. Κυριαζής είναι γνωστός κι έ-
ξάιρετος συγγραφέας. Έχει ένα εύγενικό
πάθος για έξυγίαση, δικαιοσύνη και πρό-
δο. Μιά φωνή γιομάτη ελικρίνεια, πού ά-
ποπνέει υγεία και δροσιά σαν αυτή πού
γενοῦνε τ' αγέρωχα έντρα και βουά της
πατρίδας μας. Είναι ένας σημαντικός στυ-
λίστας της πεζογραφίας σέ φυσικές κι
ιστορικές περιγραφές της ζώρας μας. Τήν
«Περισυλλογή» του τή διανθίζει μέ άρθρα
δημοσιευμένα κατά καιρούς, δοκίμια, και
μερικές ταξιδιωτικές έντυπώσεις Αντικει-
μενική ή θεώρησή του. Μέ τήν τόσο φρο-
ντισμένη Β' έκδοσή του πού μά άφιέρωσε
χωρισμένη σέ κεφάλαια, μπαίνει άπο εύ-
ρύτερη κριτική σκοπιά μέ τά δοκίμια, κα-
τευθεία στην περιοχή της άπλη, φιλοσοφί-
α, των πραγμάτων. Παράλληλα γίνεται κι
ένα, άπολογητής της περιγραφικής όμορ-
φίας. Ένας λόγος πού γίνεται όρητηής των
ψυχών προς τόν κόσμο της ύσιαστικής
αγάπης. Έχει τό προτερημα νά συναρπάζει
και νά γοητεύει μέ τό άφηγηματικό στοι-
χείο. Τό φυσικό τοπίο παρασταίνεται μ' έ-
να Ιδιόμορφο γνώρισμα. Ο Π. Κ. συνδέει
άρμονικά αυτό τό φυσικό μέ τό ανθρώπινο
τοπίο. Δίνει και σ' άψυχα πνοή, κίνηση
και ψυχική εύρωστία. Τό έργο του δέν είναι
άπόπειρα επίδειξης, μά αίσθηση όργανικής
του ανάγκης. Ξεχείλισμα της λατρείας του
στη φύση, στον άνθρωπο. Ζέχωρα και σέ
μορφές άγώνων. Βίωμα της φοιτητικής του
ζωής τό αναγεννητικό κίνημα της Δημοκρα-
τίας στή χώρα μας. Διαφαίνονται έδω κι
έκεϊ οι επιδράσεις της βενιζελικής θεωρίας
περί ύπεροχής των ήθικων αξιών, πού δια-
μορφώνουν οι συνθήκες κι ή στείρα παρά-
δοση, φέροντας σέ δεύτερη μοίρα τίς υλικές
αξίες. Βέβαια ό μαρξισμός διέψευσε τίς θεω-

ρητικές ταλαντεύσεις του Βενιζέλου πάνω
στό σωτήριο προσανατολισμό των Ιδεών.

Ο κ. Κ. έξιτορει και τούτο. Πώς άπο-
τε ό Βενιζέλος είπε στους φοιτητές: «Μετα-
ξύ δύο δρόμων δεξιού κι' άριστερου, προ-
τιμώ τό δεύτερο.» Γιαυτό κάθε άληθινός συγ-
γραφέας σαν τόν Π. Κυριαζή, ώφείλει νά
βλέπει τόν κόσμο της εποχής του καταποῦ
βαδίζει, και ότι ή άπόδειξη είναι της ίτση
πώς οι υλικές αξίες προς όλους, δημ. υργούν
σαν βασικές προϋποθέσεις τίς ήθικέ, και
πνευματικές και δέν έπιτρέπουν την άνηθι-
κότητα, τήν κατάπτωξη ή την άπιστοσύνη.
Άς μου έπιτραπεί ή παρατήρηση πως ή α-
φιέρωση τόσου χώρου και χρόνου για δι-
χτάτορες σαν τό Μεταξά δέν είναι τόσο ά-
παραίτητη, όσο κι αν χρειαζόμαστε έντι-
κειμενική μελέτη για τά δεοντολογικά συμ-
περάσματα μας. Τά κακά παραδείγματα
της Ιστορίας θέτουν άύστηρά μέτρα και σταθ-
μά. Πάντως τά δοκίμια του Π. Κ. διακρίνον-
ται για τήν άλήθεια τους, τήν προέκταση
των Ιδεών, και τή διείδυση μαζί άπεφθεγ-
ματικής ψυχολογίας προσώπων Δέν είναι
μόνάχα ή δοκιμιογραφική επίδειξη του συγ-
γραφέα, μά και ή συμπυκνωμένη εϋσία άπό
πτυχές της άληθινής πολιτικής Ιστορίας του
τόπου μας. Μορφές σαν τόν Ύψηλάντη, τόν
Ούγκώ, τό Μπάϋρον, τό Σατωμπριά, τό
Βενιζέλο, τόν Καλομοίρη κ.ά. δίνουν μεγά-
λη όξία στό έργο. Δέν παραλείπεται ή Κύ-
προς, άόμα και τό πρόβλημα των συνειδή-
σεων της εποχής μας Στο τέλος μιλάει ά-
ξιόλογα για τήν τύχη του χριστιανισμού
στό μέλλον. Μέ τή διερωνητική ματιά του
κ. Κ. διαφαίνεται έσώ ή πικρή, κι' άλλοι ή
γλυκειά γεύση της ζωής. Πότε ή αισιοδοξία
δίνει τή δέουσα παρηγοριά καθώς έκλαϊ-
κεί τα στοχαστικά έντροφήματα κλασικών
της σκέψης σαν τόν Ούγκώ ή τό Σοπενχά-
ουερ. Σέ σημεία όμως άπισσιοδοξίας δέ συν-
ταυτίζονται γενικώτερα μέ τό νόημα τό
κοσμογονικό κι αισιόδοξο του καιρού μας. ό-
σο κι αν έχουν μία ρεαλιστική έπιβεβαίωση

τά πράγματα από την άλλοπρόσαλη συμπεριφορά των ανθρώπων. Σήμερα οι νέες γενιές αναγνωρίζουν και τιμούν ανάλογα τους ήρωες και μάρτυρες που θυσιάζονται για το γενικό καλό.

Στό «χριστιανισμό» του, με στάση αντικειμενική, παίρνει μιά θέση σίγουρα προοδευτική για το μέλλον, που τον τιμάει. Κάνει έναν ψυχολογημένο και σωστό συγκερασμό ύλης και πνεύματος με βάση τους ήθικους κανόνες, κι υπογραμίζει πως «Τό ευαγγέλιο δέν αντίστρατεύεται τόν αύριανό κόσμο τού Σοσιαλισμού. Ζεί έντονα τά πράγματα, ταξιδεύει, και σταχυολογεί στην «Περυσυλλογή» τήν πλούσια έμπειρία του, μ' επιφάνεια και βάθος, μέ μέτρο και στοχασμό. Ένα βιβλίο διδαχτικό κι ωφέλιμο για όλους.

ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ :

« Έξοδος »

Ό κ Μπατζόγλου μέ τήν «Έξοδο» εγκαινιάζει ένα πολιτικής ύψης μυθιστόρημα.

Προσπορίζει μιά τιμή, άπηχει έναν ύμνο για τήν αγωνιζόμενη εργατιά. Στις 369 σελίδες του, βρίσκαι κανείς ζεστά διαφέροντα, από τούς ταξικούς άγώνες. Έχει φαντασία που τριγυρίζει παντού, καλπάζει, και ουλαβαίνει τό βόγγο τού δουλευτή. Θίλει ν' ανακουφίσει τόν ποιευμένο κόσμο. Έπιχειρεί άνατομές σέ πίστες και προλήψεις, σ' έπιτεύγματα και λάθη. Ένα ύλικό που κι άν δέ μορφοποιείται πρωτότυπα ξεπηδάει μέσ' άπ' τό κοινωνικό κελμίτι των παθών.

Ήρωες, άπλοι άνθρωποι τού μήχτου, π' όνειρεύονται έναν καλύτερο κόσμο, και θυσιάζονται γιαυτόν. Μια έσωτερικότητα άλλη λοσυγκρουόμενης ψυχολογίας, χαρακτηρίζει τό έργο του. Δέν είναι τό στοιχείο τού διάλογου που διακρίνεται. Προέχει πάντα μιά κοπή συναρπαστική αφήγηση. Μιά έπίδοση παρησίας. Κινεί σχεδόν πληθωρικά τά πρόσωπα στά πλαίσια μιός παραγμένης πόλεμικής ζωής. Στό σημείο αυτό, άπώτερος σκοπός τού δημιουργού είναι ή έιρηνη. Άλλοι στηνέμος, ρωμαλέοι, έλοκληρωμένοι πρόωτοι αγωνιστές. Δημήτρης Κιζούρας.

Ή εργατική πάλη και γενικά ή πραγματικότητα τής ζωής, παρουσιάζεται καφή χειρ' επαστή. Πρωταεύει ένα προσόν :

Μιά πολυθόρυβη γοργή έναλλαγή εικόνων σκηνών και παραστάσεων. Ένας όλάκερος κόσμος, σκληρός, καταθλιπτικός μά αισιόδοξος παρ' αύνει ψυχωμένος κι άγωνιστικός.

Μιά γερή σύληψη σέ δραματικά γεγονότα. Τό πάλαμα κι ή άγώνισα τ' άνθρωπου μέ τό χρόνο, τή μοίρα, τόν τόπο, τ' ύς άδικητές. Μιρές και πηχτές από νύημα και πολυπραγμοσύνη οι πράξεις του.

Τύπτοι που υποφέρουν, μά έχουν πάντα σημασία τήν πίστη τους κι άγωνίζονται άλύγισια « για τό ψωμί και τό δίκιο ».

Έχει βέβαιη μερίδες έπιδράσεις από τόν Κιζούζα-η. Μά κάνει μιά τρωπάκια άνατομής στους ίδιολογικούς άγώνες.

Βάσαν, εκλαβιές, στρατόπδα, Όλα μέσ' άπ' τόν πολυτάραχο κατατρεμένο βίο των έποχών μας. Στις καλύτερες στιγμές του λέει σάν έδω : « Πιός μπορεί νά νιώσει τί θά πει λευτεριά δίχως ζωή. »

Άς προσέξει όμως ό συγγραφέας χωρίς έπήρεια από ιδιωματικές συνθήκες προφοράς, τή γλώσσα, όταν περιγράφει ή άφηγείται ό ίδιος. Έχει τρωτά σημεία. Ή πειθαρχία στους κανόνες τής δημοτικής για τά τελευταία σύμφωνα είναι διάφορη.

Δέ γράφουμ « τό κόσμο » « τό αιώνα » « τή κυβέρνηση » κ.λ.π. Όλοι μας λέμε : « Τόν κόσμο » « τόν αί να » « τήν κυβέρνηση » κ.ο.κ. Κήματα σάν τό « σκάλιξε » ή « τό άποζητέμου » κ.ά χτυπάνε άσχημα. Γιατί όχι σκάλισε, ή άποζητήσουν ; Γενικά ή « Έξοδος » είναι μιά πραγματική έξοδο των καταπιεσμένων ψυχών που φλογίζονται από υπέρτατους ανημούς για τά δικαιώματα σέ τήν εύτχια. Ό κ Μπ. μέ τό πρώτο του κι όλα μυθιστόρημα παρά τίς τυχόν άδυναμίες ή πλασιασμούς, ό λογος του σφιχτός και συγκινητικός, τόν έπιβάλλει σάν καλό κι άξιο πεζογράφο τής γενιάς μας που πιστεύουμε πως θά δώσει πολλά και καλύτερα έργα.

ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΕΡΙΩΝΗ :

« Οι Πεινασμένοι »

Ό κ Τσεριώνης είναι άνθρωπιστής

πεζογράφος. Ἡ οὐτοπία κι ἡ κουφότητα τῶν κοντόφθαλμων καί συμβατικῶν ψευτοκριτικῶν τῆς Ἀθήνας σπάνια ἀσχολεῖται μὲ ἐπαρχιωτὲς συγγραφεῖς, κι αὐτοὶ ἐφόσον εἶναι φίλοι ἢ τεμενατζήδες. Ἄλωστε δὲν περῖσσευε χρόνος καί χώρος ἀπὸ τοὺς ταμποῦ καί τοὺς εὐνοοῦμενους, γιὰ τοὺς τίμιους κι ἀνόθευτους Τσεριῶνηδες. Τὸ μυθιοτόρημα τοῦ Γ. Τσεριῶνη πού μᾶς ἔστειλε ἀπὸ τῆ Βέροια εἶναι πολὺ συμπαθητικὸ. Ἐλκύει πρῶτ' ἀπὸλ' ἀπὸ τὸν τίτλο του. Τὸ διαβασμὰ του εὐχάριστο καί συγκινητι-ὸ.

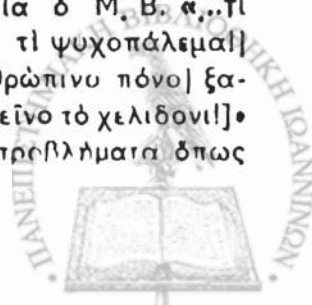
Ἡ γλῶσσα του λιτὴ. Τὰ φτερά τοῦ συγγραφέα, ἀγκαλιάζουν μὲ συμπόνια τὴ φιλοσοφία, νά τὴ ζεστάνουν. Τὰ προσωπὰ του ἀγωνίζονται τραχεῖα γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν δυνάμεών τους. Σ' ἓνα κλίμα συνειδησιακῆς πάλης κι ἀγωνίας ἐπιτελοῦν τὸ χρέος τῆς καλοσύνης τοῦ πατριωτισμοῦ, γιὰ πραγματοποίηση ἰδανικῶν. Ἄλοτε κατατρίβονται σ' ἀνούσια κι ἀνιαρὰ πράματα τῆς ἀσήμινης καί καταθλιπτικῆς ζωῆς τους. Ἡ δράση τους γίνεται ἀκταυγασίη καί προσδικιζέται ἐν τῷ πλαίσιῳ μιάς συγχισμένης καί δύσκολης Ἀθήνας, κι ἡ πόρικλητικὴ ἀντίθεση τῆς ἀρχοντιᾶς, διναώνει τὸν ἀγωνιστικὸ χαρακτήρα. Μιά ζωὴ πολυτραχη, ἀγχώδικη περίπλοκη. Ἡρωες τοῦ συνθλιβονται ἀπ' τὴν ἀνέχει τὴν ἀβεβαιότητα, καί πού δὲν ἔγκαταλείνουν τὴν πύλη ψυχῆς φοιτητῆς ὁ πρωταγωνιστῆς τῶν « Πεινασμένων » μπαρμὴ καί νά τον βίωσε ὁ Γίγας ὁ δημιουργὸς του. Ἐργαζεῖται βαριά γιὰ νά σπουδάσει, ὥσπου μιά μέρα γίνεται καί συγγραφέας. Ἀγαπημένη, ἀεικίνητη μορφή. « Πεινοῦσε, Στὸ δωμάτιο δὲν εἶχε τίποτα νά φάει. Ἐνα μῆλο μοναδικό, ἦταν σκουληκιασμένο. Τὸ πέταξε πέρα βαθιὰ στὴν αὐλὴ γιομάτος πίκρα κι ὀργή. » Κι ἄλλοῦ : « Σάν κοράκια οἱ ἀνεργοὶ νά βροῦν λίγο ψωμί. » Ὁ πεζογράφος ἐδῶ γίνεται μιά ἀναπόφευκτη ἀνάγκη ἐξωτερικέψης τ' ἀνρώπινου πόνου. Ὁλοζωνιανεὶ οἱ εἰκόνες του ἀπὸ τὴν πρόσφατη τὴ σημερινὴ πρωτευουσιάνικη ζωὴ. Ἐνα λαὸς πού ἐρνέται σὲ βύσανα σπυρί, μιά, κι ἡ αὐτοῦ λωτή ψυχὴ του αἰουτὴν ἄλλη, γενεαὶ μεγαλειώδικες ἐξάρσεις στὴ διαδηλωτικὴ

πορεία γιὰ πρόοδο, γιὰ δίκιο, γι' ἀπολύτρωση. Ἀληθινὸ, καί σέ πολλὰ σημεῖα δραματικὸ τὸ μυθιοτόρημα τοῦ Γ. Το, ἀνεξάρτητα ἀπὸ μερικὲς ὑπερβολές π. χ. σάν τ' ἀπίθανα φιλιώματα ὀργόνων τόξης καί λαοῦ στὰ ξεσηκώματά του. Θετικὸς κι ἰδανικὸς ὁ κεντρικὸς τοῦ ἥρωας Δημήτρης περνάει κι ἀπὸ καμπὲς ἐρωτικῶν συγκύσεων. Εἰδύλια, πλοκές, μπερδέματα, ἀιυχλιεζ, Συκοφαντία, φυλακὴ, μὰ πάντα περὶ φηνος, δεσπόζει, ὥσπου στὸ τέλος υκοιωνεται. Ἡ γλῶσσα δὲ μειώνει τὸ σύνολο μ' ἐλάχιστες χοντροκομμένες λέξεις. Πλουσιὸ τὸ λεξιλόγιό του δίχως βέβια μίαν ἀσκήμια λέξεων, σάν τὸ « τσοῦλαγε » ἢ ξένες σάν τὸ « κισμ'τι » κι ἰδιωματικὲς ἴσως σάν τὸ « γαρτέστικός » π' ἢ θέλουν ἔπειξη γιὰ τοὺς πολλοὺς. Ὁ Τσεριῶνης ἀνήκει στὸ ρεαλισμὸ καί περνάει μὲ τόλμη στὸν κοινωνικὸ προβληματισμὸ.

ΜΙΧΑΛΗ ΒΟΥΔΟΥΡΗ :

« Ἀπλὸς Λόγος »

Ὁ Μ. Βουδούρης εἶν' ἓνας γνήσιος συναισθηματικὸς ποιητῆς, μὲ ζηλευτὲς ἀρετὲς. Πρῶτα κάνει τὸ τολμηρὸ βῆμα τῆς κατάργησης τῶν τόνων πλὴν τῆς ὀξείας. Καί τὸν συγχαίρουμε. Τὸ νόστο τῆς πικρόγλυκης ζωῆς μας τραγουδάει σὲν « Ἀπλὸ Λόγο » Μὲ τὴν εἰκόνα, τὸ βίωμα, τὸ αἶσθημα, τὴν ἀγάπη. Σκοπὸς τῆς ποιησῆς του εἶναι ὁ σωστὸς ἰδεολογικὸς προσανατολισμὸς. Βαθιὰ ἀνθρωπιστικοὶ οἱ στίχοι του ἔχουν μιά δραματικὴ ἔκφραση. Διαποτίζουσιν τὴν ψυχὴ τοῦ ἀναγνώτη μὲ τὸ δρισερό νέκταρ τῆς κοινωνικῆς ὀλήθειας, καί τῆς καθολικῆς ἀπελύτρωσης. Κι ἔχει ἀνάγκη σήμερα ὅσο ποτὲ ὁ λαὸς μας ἀπὸ μιά τέτοια πηγαιά, ἀπλῆ, συγνησιακὴ καί γνήσια ποιηση καινούργια, χωρὶς τοὺς μορφικοὺς πελαγοδρομικοὺς προβληματισμοὺς. Λεπτὴ καί ψυχὸρμητη εὐαισθησία ὁ Μ. Β. «...Τὶ σπαραγμὸς ἀδέλφια μου, τί ψυχοπάλεμα! ὅταν στοχάζομαι τὸν ἀνθρώπινου πόνου! ξαναθυμᾶμαι πῶς ξεψύχησε κείνο τὸ χελιδονί! » Μιλάει γιὰ τὰ μεγάλα προβλήματα ὅπως

Μιλάει για τὰ μεγάλα προβλήματα όπως είναι ἡ κατάργηση τοῦ πολέμου καὶ τῶν φυλετικῶν διακρίσεων μὲ δική του τεχντροπία. « Παιὸς εἶπε πῶς τὰ μαύρα ἀδελφια μας δὲν πρέπει νάχουνε [ἓνα κλωνί βασιλικό ἓνα ψωμί σταρένιο] στὴ Γῆ ἓνα μικρό κύκλο ζωῆς, μιά χούφτ' ἀστέρια... » Ἄνε με...] Εσύ πού τραγουδᾷς τοὺς καημοὺς τῶν ἀνθρώπων στὰ ἔρημα λατομεία.] Πάρε καὶ τὸ παράπονο τῶν μαύρων ἀδελφῶν μας, ἀπ' τὸ χαρτόσπιτο τῆς Ἀφρικής] κι ἀπ' τὴ θλιμένη σινοικία τοῦ χάρλεμ —] καὶ ταξιδεψέ το στὴν ἀτλα ὅλου τοῦ κόσμου. »

Επικαλεῖται, πρῶσωπα μορφεῖς, πικρὲς ἀναμνήσεις. Γενοία ἡ στάση του, στεντόρεια ἡ φωνή του πού δταν δὲν προλαβαίνει κάπου κήπου τὸ περιστό, στὴν ἀφαίρεση, ἀδι-ιέται πού πῆφτει ἀμεσα στὸν κηρύκιο τόνο. Ὑπέρχο τὸ ποίημά του « οἱ Λατόμοι » κι ἔνα στὸ Γ. Λαμπράκη θυμίζει Μαγιακόφσκι. Νά λυπῶσαι τὰ ἐργαστικά χέρια τὸ Σάββατοβραδο] μαῶμενα καὶ τρεμάμεν' ἀπ' τὴν κόυραση] στρ φ γυρίζουν ἀνάμεσα τους τὴν ἀγωνία τοῦ αὐριο.] Ὁ Μ. Βουδούρης μὲ τὴν πλατιά ματιά του καὶ τ' ὄραμα τῆς ἔκκοσύνης γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, ἀνυψώνει μὲ ξεχωριστὴ ποιητικὴ δύναμη στὴν ὄθανσία πολλὰ ἥρωικά σύμβολα τοῦ λαοῦ μας

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΣΚΙΑΔΑ :

« Βρέχει ἀδιάκοπα στὸν κάμπο »

Ὁ Στ. Σκιαδᾶς εἶναι μιά προοδευτικὴ πνευματικὴ συνειδηση. Μιά ἀπόλυτη ποιητικὴ ἀξία. Πλάθει μὲ πόνο καὶ ψυχὴ τὴν τέχνη του, πού ἀπηχεῖ στὶς καρδιές. Ἐχει μιά δυνατὴ διαίσθηση. Οἱ στίχοι του λεύτεροι καὶ παραδοσιακοί, σφύζου ἀπὸ δραματικὸ τόνο κι ἀπὸ λαϊκὸ παλμό Ἡ ἀδικία τὸν κάνει νὰ βγάξει τῆμεις φωνές, σπαραχτικὲς καὶ κατηγορηματικὲς, καὶ πῶρχοντα, σὲ τόση ἐπικαιρότητα: « Ἄ συχαμερὴ κατὰμαυρη ἀτιμία!] χέρια δεμένα πῶς νὰ σέ πιετροβ-λήσουνε;] Στόματα φει-

μωμένα πῶς νὰ σέ φύσουνε;] Μάτια στερεμένα πῶς πιά νὰ κλαψουνε;] Θρύματα γίνηκαν οἱ πρόσδοκίες.] Κλείσαν κατὰμουτρα στὴν προῶσιζ οἱ πόρτες] .. πού κρύβοντζι οἱ ἐντρόπιαστοι ἐνοχοι;] Μα καὶ μιά φιλοσοφικὴ ἐνόραση ἀπλώνεται σὲ πολλὰ ποιητικά του ἔιτεῦγματα. Δίνει καὶ τρυφερὴ καὶ ρωμαλέα ποίηση. Δὲ συγκρίεται μὲ τὴ μεμονωμένη κι' ὀρητικὴ τάχα ἐξέλιξη ἄλλων ποιητῶν. Ἡ συλλογὴ πού μᾶ ἔστειλε, εἶναι χωρισμένη σὲ ἔξη κεφάλα. Συγκινεῖ, φωτίζει, διδάσκει. Δὲν εἶναι ἐπιφωσκιακὴ ἢ φκισσιδωμένη. Ἴβαι βγαλμένη ἀπ' τὰ ἐνδοτερα τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς. Γιατί αὐτὴ ἡ ψυχὴ τῆς κστολίας, τῆς λευτεριάς ἐτ ὠραιου κι' ἀληθινοῦ θάλεγα, ε ναι ὁ ἀξωνας πού περιστρέφεται ὁ κ Σκιαδᾶς.

Ἡ ποίηση σου δὲν εἶναι μόνο σέμημα τεχνης καὶ ὑφῆς, ἀλλὰ καὶ μαγνητικὴ συγκινηση καὶ καλιέργεια ἐνόρετου αἰσθητικοῦ μας βίου. Μὲ τοὺς διακοσιους τῆς Καισαριανῆς, ὑπογραμμίζει ἐλεγειακά, τὴν πιὸ περήφανη ἐθνική ἀνάταση, κι' ἀνυψώνει τὴν ἐλληνική αὐτοθυσία σ' αἰώνιο σύμβουλο, πού κατασταλάζει τὸ διδαγμα καὶ τὸ στρφέτοβολάει στὴν οἰκουμένη πῶς ἡ Ἑλλοδα εἶναι ἡ ἴδια ἡ καρδια τῆς λευτεριάς καὶ τῆς μόρφωσης, ἀσχετα ἀν ὁ λαός τῆς δὲν κατὰκτησε ἀκόμα τὴν ὀλοίλευρη κι' οὐσιαστικὴ λευτερια του. Ὁ Σ.Σ. πληροῖ τοὺς ὄρους μιᾶς σπουδαίας ποιητικῆς τέχνης. 1) Ἄληθινή 2) Καλογραμμὴ καὶ 3) Ἀποτελεσματικὴ. Καθαρὴ ποιητικὴ μορφή, με κορυφωμένες αἰσθητικὲς ἐκτιμήσεις, καὶ δικό του ἐκφωσκιακό τροπο. Στὴ ρεαλιστικὴ διαδρομὴ του ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τὰ πρᾶματα διαβλέπει κανεὶς τὴν ὀμορφια καὶ τὴν ὀσκήμια τ' ἀνθρώ

που. Θλιβείται για τον άνθρωπο χτηνος, πού γίνεται μάστιγα θαλάτου, για τὸ κενό τοῦ ὀλέθρου. Ὁ Σ. Σ. ὑπόβαλλει τὸν ἀναγνώστη καὶ στηλιτεύει ἀναλογα (μέ πολιτισμένη ἔκφραση τὸν ξεπεσμό τῶν ψυχῶν καὶ τῶν συνειδησεῶν. «Γυμνός, κυνηγημένος. Γι] κρύο πού κάνει!]) Ἔνα κουρέλι νάντυθει τὸν φτάνει...» Θὰ παρατηροῦσα μ.ρικὸς φραστικὸ ἀδύνατους καὶ κοινότοπους πεζολογικοὺς στιχοὺς πρὸ ὁ κ. Σ. μποροῦσε νὰ τοὺς παραλείψει, ἢ ἰὸ τρυφνυσει ποιητικά. Βεβαία ὁ διάλογος εἶναι δύσκολος στὴν ποίηση. «.. Ποιὸς ἦσουν πρὶν ἀνθυπολοχαγέ μου. Σίγουρα ὄχι] κανένας μεροκαματιάρης σὰν τὸ [ρητορική] μπουρὴ καὶ νὰ μὴν εἶχες κανένα ἔπαγγελμα] ἢ κί' αὐτός θὰ σᾶς προσέχει βαδίζει κιάλας.» Ὅμως οἱ ἀδύνατοι στιχοὶ δὲν πολυφαίνονται μέσῃ στή σημαντικὴ κί' ἀποφθεγματικὴ τὸν ποίηση. Τὸ τετράστιχο, γὰ τὴν Κύπρο εἶναι ὑπέροχο, ὅπως καὶ τὸ «Ἄν μιλοῦσε ἡ Σ.λίηνη» «.. Ἴμαι ἔνα πρὸπου'ο σιωπῆς] πού κατεβαίνει στὰ χεῖλη σου] Εἶμαι τὸ φιλικὸ χέρι που λικνίζει τον πόνου σου».

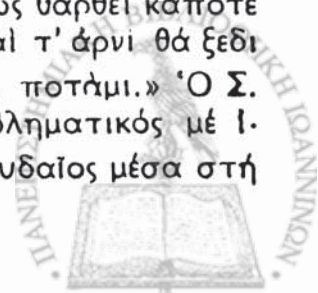
Χωρὶς ἄλλο, ὁ Σκιαδᾶς καταχτᾶει μέ μιὰ δημιουργικὴ κί' ἐμπειρικὴ ποιητικὴ εὐφορία, μιὰ θέση πού πολὺ τ' ἀξίζει στον Παρνασσὸ τῆς νεοελληνικῆς ποίησης.

ΤΑΚΗ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ :

« Ἡ Ποίηση τῆς Ποίησης »

Ποιητὴς μέ ἀξιώσεις, ἀυστηρὸς φειδωλὸς ὁ κ. Τ. Σινόπουλος μᾶς ἔστειλε τὴν τελευταία συλλογὴ του, «ἡ ποίηση τῆς ποίησης» κομψὴ κοφτὴ καὶ μετρημένη, ἔκφραση μιᾶς καταβάθους ἀντιτιθέμενης φιλοσοφικῆς διάθεσης. Ρίχνει τὸ βάρος τῆς φυγόκεντρης δυνάμεως

τῆς ποίησης σιτὶ ἀνάμιση. Σ' ἐκεῖνο πρὸ χαθῆ ἀπὸ τὴ φυσιολογικὴ ροὴ τοῦ χρόνου κί' ἀκόμα σὲ κείνο τ' ἀγνωστο πού θάρθει. Τὴ γενεσιουργικὴ παρόρμηση τῆς ποίησης τὴ θέλει ἀπὸ μιαν ἀφηρημένη αἰτία. Τὸ νὰ φιλοσοφεῖ ὁ ἴδιος γιὰ τὴν ποίηση, ὅμως κί' αὐτὸ καθαυτὸ εἶναι ἔνα γεγονός, ὅσο κί' ἂν θέλει νὰ τὴν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὰ πρόματα. Ἐπικαλεῖται τὸν ἔρωτα, τὴν ψυχικὴν του διάπλαση, τὸ ψωμί, τὸ φῶς, καὶ τὸ σκοτάδι. Ἡ τέχνη του εἶναι μιὰ περιτομὴ τοῦ ἀνικανοποίητου. Δίνει ὅμως καὶ πνοὴ στὰ ταπεινά ». Καὶ τοῦτο, τὸν τιμᾶει πρῶτο: «Μιλῶντας γιὰ τὴν πείνα, ξεχάσαμε νὰ προστατέψουμε τὸ ψωμί. Τώρα στὸ ἔρμαρι τὰ ποντίκια χαίρονται τρομαχτικὲς ἐλευθ.ρίες.» Βαθυστόχαστο τὸ πεζολογικὸ στοιχεῖο πού κυριαρχεῖ στὴν ποίησή του, παρά ἡ ἀρμονία. Ἐξομολογητικὸς ὁ τόνος του. Οἱ στιχοὶ του ἔχουν μιὰ ἰδιότυπη οὐσία καὶ δύναμη. Συγκινοῦν ἄμεσα μονάχα ἐκεῖ πού ἐκφράζεται μέ τὴν εἰκόνα καὶ τὴν παρομοίωση, ἢ τὸν ἔσωτερικὸ πόθο. Ἡ ποίηση ὅταν δὲν ἀναβλύζει ἀμεση συγκίνηση γιὰ τὸ πλατὺ κινὸ, φαίνεται ἀναιμικὴ, γίνεται ὑπόθεση κλειστὴ σὲ λίγα χέρια. Αὐτὸ βέβαια εἶναι ἔνα εἶδος, ἢ μιὰ ἀποψη. Ὁ Ι. Σ. ἔχει φιλοσοφημένη ἐπιγραμματικὴτητα, τὴν κάνει ὑποβλητικὴ ὅπου δὲν κατατομίζεται ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀφαίρεση. «Γνώση τοῦ ποταμιοῦ, σημαίνει νᾶσαι μέσα στὸ ποτάμι». Ἡ Γνώση σιτὴ μορφικὴ ἀληγορία. Τὸ ἐκφραστικὸν του μοτίβο εἶναι προσωπικὸ. Μέ τοῦτο τὸ προμάντεμα, συμβολικὰ, κί' τὸνειρο ἀποπνέει τὴν οἰσιδοξία τοῦ μέλλοντος. «Ὀνειρεύουμαι πῶς θάρθει κάποτε καιρός, πού ὁ λύκος καὶ τ' ἄρνι θὰ ξεδιψᾶνε ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ ποτάμι.» Ὁ Σ. εἶναι ἐκλεκτικὸς, προβληματικὸς μέ ἰδιαίτερη ἀξία, καὶ σπουδαῖος μέσα στὴ σπουδαιότητά του.

ΕΝΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Στις 8 Αύγουστου έκλεισε ένας χρόνος από το θάνατο τ' ανθρωπιστή πολιτικού κι επιστήμονα του τόπου μας Γιώργου Μελανίδη. Μά ήταν και παραμένει πάντα ζωντανή ή μορφή του ανάμεσα στους άπλους ανθρώπους του ήπειρωτικού λαού. Θα περάσουν χρόνια, θάρθουν νέες πιά γενιές, κι' ο Μελανίδης δέ θ' αποτελεί ποτέ παρελθόν, με το παράδειγμα της άκέριας προσωπικότητας και του υποδειγματικού του βίου. Έναρετος και συνετός δημοκρατικός ήγέτης, πολύτιμος επιστήμονας και πάνω απ' όλα ανώτερος άνθρωπος, άγωνιζότανε με τ' όνειρο να ίδει μια μέρα μονιασμένους τους Έλληνες δίχως όρώσθειες, δυστυχίες και πάθη. Μια πατρίδα προκομένη, άξια τ' αρχαίου όνόματος της. Υπηρέτησε με εύσυνειδησία, συνέπεια και παλληκαριά το φτωχό λαο, και για ένα σίγουρο μέλλον για όλους, έδωσε τη μεγάλο τίμημα τη ζωή του, πάνω στον όρκο του δημορχιακού του καθήκοντος. Γι' αυτό, όσο θα χρειάζεται ο πόνος το γάτρο, ή φτώχεια τον προστάτη κι ή Έλλάδα τον τιμιο και άγιό άγωνιστή, ο Μελανίδης θα παραμένει ένα σύμβολο, κι ή μνήμη του αίώνια.

—

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ...

Ό άείμνηστος Κένεντυ είχε είπει πως ή Έλλάδα θα πρέπει να σταματήσει μια μέρα σύντομα να είναι χώρα με

τρομαχτικές αντίθεσεις κι' άπαραδέχτες κοινωνικές διακρίσεις. Έξωφρενική χλιδή στους λίγους, κι άβάσταχτη φτώχεια στους πολλούς. Κι είχε διακηρύξει ότι θα σβήσει στη χώρα του την επαναστατική φωτιά των Νέγρων, εξισώνοντας τά δικαιώματά του με τά δικαιώματα των λευκών. Έτσι ο καλός αυτός ήγέτης χάρη των ήθικων άρχων του έπεσε θυμα των άρχισυμοριτών του πλούτου. Ένω σήμερα οι νέγροι άναψαν άσφυχτικά τους καρπούς της όργης για λευτεριά και ίσότητα, σ' όλες σχεδόν τίς μεγαλοπολεις τών Η Π. Α.

—

ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΣ

Σ' αυτή τη χώρα, βρίσκονται πάντα ήγετες έρμια των αδυναμιών τους, και παρασύρονται από έξαλλη άρχομαρία, και χτυπάν με τίς άυθαίρετες δυνάμεις της σατανοπρόστατης βίας, την καταπληγωμένη καρδιά της Έλλάδας. Γι' αυτό άνακοφτούν πάντα την πορεία για γενική προκοπή και δικαίωση των άξιων του λαού μας. Άς αναλογιστούν έπιτελους οι υπεύθυνοι με μια έιδοστρέφεια για ένα ελικρινή κι άπροκαταληπτο αυτόελεγχο: Ός τότε ή πρόκληση, ή άδικία, ή ντροπή και το κρίμα;...

—

ΑΠΟΤΕΛΜΑΤΩΣΗ

Είναι ντροπή που στην Έλλάδα ή ξεφτισμένη άστική πολιτική, δέν ενιω-

σε ποτέ τήν ἀνάγκη νά ἐπιβάλλει μίῃ σειρά ἐξυγιαντικά μέτρα πάνω στή γερασμένη κι ἀρτηριοσκληρωμένη πνευματική ἡγεσία, πού ὄχι μόνο δέν εἶναι ἱκανή κι ἀξία ν' ἀγοπήσει καί νά ξεχωρίσει τίς κοινούργιες δυνάμεις στήν κουλτούρα, ἀλλά μισεῖ ἀκόμα καί τὰ ρούχα πού φορεῖ. Βρίσκεται ἀπομονωμένη ἀπό τή λογική τῶν πραγμάτων καί τίς ἠθικές καί ὕλικές ἱστορικές ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Γιαυτό μέ τήν πνευματική ἀποτελμάτωση πού προκαλοῦν οἱ στείροι κι ἐπιτήδαιοι καιροσκοποὶ ἀπό τίς πολυθρόνες τῶν μεγάλων πόστων, φράζεται ὁ δρόμος γιά τή γενική πρόοδο κι ἕνα ρόδινο καί σίγουρο μέλλον τοῦ λαοῦ μας.

⚡

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ...

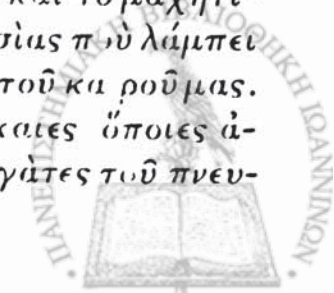
Στά πνευματικά καί κριτικά σαλόνια τῆς Ἀθήνας (καί δέν ἔχουν δυστυχῶς ἐδῶ σημασία οἱ παρατάξεις ποῦ ἀνήκουν οἱ τρόφιμοι τῶν σαλονιῶν) ἄν ἀτενίσαι κανεῖς τοὺς λιονταρῆδες τῆς προσκηνιακῆς φιγούρας π' ἄλλαξαν ἀφθονες μάσκες ὡς τὰ τώρα, δέ βλέπει παρά, κάτι πιθηκίστικες μορφές, τρεῖς βλοσυρές κι ἀποκρουστικές, πού ποτέ δέν ἀνοιξαν τήν καρδιά τους ν' ἀγοπήσουν τόν ἀνώνυμο ἀνθρώπο. Ἀχολοῦνται τάχα «περὶ πολλοῖς» κοί περ ἀπ' τὰ καυσαέρια τῶν ντουμανιῶν τους πού κάποτε θά σαρώσει ὁ ἀνεμὸς νέων γενιῶν τῆς ἱστορίας... δέν μποροῦν καί δέ δίνουν πεντάρα γιά τή ζωή τῶν ἄλλων. Πέρ' ἀπό τόν ἀτομισμό τους «γαῖα πυρὶ μυχθῆτω». Τέτιοι λοιπὸν χαρακτήρες ἀχαρακτήρ-

στοι, κηφῆνες ὄξ' ἀπ' τή ζωή τ' ἀνθρώπινου ἀδερφοῦ, σέ φατριαστικά καί κογκλαβίστικα σαλόνια, πῶς εἶναι δυνατό νά γίνουν καί νά σταθοῦν ὀδηγητές τῆς κοινωνίας; ἀφοῦ δέν ξεπέρασαν ποτέ τίς ἀδυναμίες καί τὰ πάθη τους, δέν ἔφκιασαν τοὺς χαρακτήρες τους;

⚡

ΔΙΚΑΙΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

Σ' ἕνα λαογραφικὸ διαγωνισμὸ τὸ «Λαμπίκειο» ὁ φίλτατος λαογράφος τῆς Πάργας Νίκος Χ. Τσάκας πῆρε τὸ βραβεῖο γιά τὸ 64 μὲ τὸ «Παργινό ρουζάλι» του. Ἐδῶ δέν εἶναι ἡ ἀξία τοῦ χρηματικοῦ ἔπαθλου, ἀλλὰ μιὰ βράβειψη ἀποτελεῖ δίκαιη τιμὴ κι ἠθικὴ ἱκανοποίηση σ' ἕναν ἀκουραστο κι ἀθόρυβο ἐργάτη τῶν γραμμάτων τῆς εἰδυλιακῆς κι ἱστορικῆς αὐτῆς πολιτειοῦλας. Ἐνας διανοούμενος, ἔχει ξεχωριστὴ ἀξία ὅταν δουλεύει ἀβοήθητος μ' ἀγάπη καί μέ ζήλο στ' ἀντικείμενά του, καί διατηρεῖ καί παραδίνει στοὺς μελλομένους γνήσια κομμάτια τεχνοποιημένα ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς τοῦ λαϊκοκοινωνικοῦ κι ἱστορικοῦ μας βίου. Ἀναφέρω ἐδῶ κι ἕναν ἀκόμα ἀξιο κι ὑπέροχο αὐτοῦ τοῦ εἴδους πνευματικὸ ἀγωνιστὴ τὸ Γιώργο Χιονοῖδη στή Βέρρεια πού κριτάει γερὰ στά χέρια του ὄχι μόνο τὴ σκυτάλη τῆς περισυλλογῆς, μὰ καί τὸ μαχητικὸ κοντάρι μιᾶς παρησίας πρὸς τὴν λάμπει σέ κάθε προσκλητῆρι τοῦ καιροῦ μας. Θὰ ἦταν ἀπόλυτα δίκαιες ὅποιες ἀμοιβές σέ τέτοιους ἐργάτες τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

ΤΡΑΓΕΛΑΦΟΣ

Στήν Ἑλλάδα τίς ἀλλεπάλληλες κρίσεις κι ἀνωμαλίες, τίς προκαλεῖ πάντοτε ἡ οἰκονομική ὀλιγαρχία πού ἀποτελεῖται ἀπό δράκες ντόπιων καί ξένων μεγιστάνων. Τά ὀνόματά τους εἶναι γνωστά. Ἀποτελοῦν καταπιεστικές συμμορίες, κρατοῦν τὰ οἰκονομικά σκῆπτρα στά χέρια τους. Εἶναι φοροφυγάδες μέ τίς ἀνώνυμες ἐταιρίες. Δικαιολογοῦν κάτω ἀπό ἕναν ἄδικο νόμο ὅλη τήν κλεψιά καί τήν ἄγρια ἐκμετάλευση σέ βάρος τοῦ ταλαίπωρου λαοῦ, πού πληρώνει πάντα ὅλα τὰ σπασμένα. Αὐτοί οἱ βρυκόλακες καί...πατριδοκάπηλοι φυγαδεύουν τόν πλοῦτο στίς ξένες Τράπεζες. Κι οἱ Ἕλληνες ραγιάδες μή θέλοντας ἀκόμα ν' ἀφιπνιστοῦνε ὅλοι, ὀρφανοί κι ἀπατημένοι, τοὺς χειροκροτοῦν τοὺς ἀνέχονται στίς ἐξουσίες, κι αὐτοί μεταναστεύουν γι' ἄλλες, ξένες, παρόμοιες συμμορίες. Ὅλα εἶναι ἕνας τραγέλαφος. Τελικά τό κέρδος δέν εἶναι παρά τό πικρὶ ψωμί τῆς ξενητείας, μιὰ ἀρρώστεια, ἕνα οἰκογενειακὸ δράμα, κι' ἕνα « τρανζίστορ » στό χέρι...νά ψέλνει τή μακάβρια παραφωνία.

ΦΡΑΓΜΟΣ

Πάντα προέχουν οἱ θέσεις τῶν τίμων κι ὑπεύθυνων πνευματικῶν ἀνθρώπων στήν ἀκατασιγαστο ἀγῶνα τοῦ λαοῦ γιά τήν κατάκτηση τῶν δικαιωμάτων του. Μόνο οἱ εὐτελεῖς συμββαστές, οἱ φτηνοὶ κοντυλοφόροι τῆς Ἰδότηλεας καί τῆς καιροσχοπίας, σιωποῦν

ἐσκεμένα μπροστά στά μεγάλα τοπικά καί παγκόσμια προβλήματα πού ἀνακύπτουν, Κάθε ἀκέρια πνευματική συνείδηση ἄς ὑψῶνε τοῦ δίκιου τῆ φωνή γιατί τόσο διακυβεύοντ' ἀκόμα κι ὑπονομεύονται τὰ δ.καιώματα τῶν ἀτυχῶν λαῶν. Τό καθήκον τῆς διανοησης ἔπρεπε νάναί γενικά μαχητικό,κι' ὀδηγητικό. Ἐνας φραγμός στίς κρίσιμες περιστάσεις πού δημιουργοῦν ντυπιοι καί ξένοι ἑωσφόροι.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ

ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Τὸ φετεινὸ καλοκαίρι εἶχε πολλές καί σημαντικές καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις στήν πόλη μας. Πέρασαν ἀπό τό ὑπαίθριο θέατρο τῆς Ε.Η.Μ. πολλὰ συγκροτήματα. Κι ἔδωσαν παραστάσεις, συναυλίες, χορούς, κλπ. Ἐκεῖ αν π' ἀφησάν ἐντυπώσεις πού χαράχτηκαν ἀδρά στή μνήμη μας ἦταν 1) τό Ἄρμα θεάτρου. Ἄριστα καταρτισμένος καί πολυπρόσωπος βίαιος πού πρόσφερε στό θεατρόφιλο κοινὸ πολλῶν ἐπαρχιῶν, μιὰ ἀληθινή ψυχαγωγία, μιὰ ὑπέροχη πνευματική κι αἰσθητική θροφή, μέ ξέχωρη δύναμη κι ὑποβολή σέ ἔργα σάν τὴν ΕΙΡΗΝΗ τοῦ Ἄριστοφάνη πού πρωταγωνιστοῦσε στόν καλύτερο ρόλο τῆς ζωῆς του ὁ κορυφαῖος Κεδράκας Σύντομιστής κι ὀργανωτῆς συμμετείχε ἐπίσης ὁ λαμπρὸς καί σπουδαῖος καλλιτέχνης Φ. Ταξιάρχης. Πλαισίωσαι τό θίασο διαλεχτοὶ σάν τό ζεύγος Ἰάκωβου Ψαρᾶ κ.ἄ. Σημαντικὸ γεγονός ἀπέτελεσε καί τό θέατρο Τέχνης τοῦ Κοῦν. Ἐρμήνευσε « Ὀρνίθες » καί « Πέρσες » μέ τό

ΜΕ ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΣΤΑ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

Ἡ Λερναία ὕδρα καὶ τὰ κάλυβα

Παλιὰ κι ἀδιάκοπη μέθοδο τῶν μοναρχῶν τὸ « διαίρει καὶ βασίλευε » πού διασπᾶει τὴν ἐθνικὴ ἐνότητα, καὶ καταστρέφει τὰ σπέρματα τῆς λαϊκῆς προόδου πρωτοῦ ἀναβλεστήσουν. Εἴμαστε πiónια στὰ σκάκια τῶν ξένων ἐκμεταλευτῶν. Μιὰ κληρονομιά πού βαραίνει στὴ συνείδηση τῶν γενεῶν, καὶ σκιάζει τὴν ἱστορία. Ἄλλὰ καὶ μιὰ ἀθεράπευτη ἀρχομαγία κι ἀρώστεια τοῦ « ἐγὼ » πού διαιωνίζει τὴ δυστυχία καὶ τὴν πτωχολογία. Ἡ ταχτικὴ τοῦ « διαίρει καὶ βασίλευε » μοιάζει λερναία ὕδρα. Πρόσφατα εἶχε τὶς ἐπιθέσεις τῆς στ' ἀθῶο κορμὶ τῆς Ἑλλάδας. Ἐμπηξε τὰ φαρμακερὰ δίκρανα

Χατζ μάρκου κι ἐξαίρετοις νέους καλλιτέχνες σάν τοὺς κ. Τότσικα καὶ Λογοθέτη. 3) Ἐναν ἄλλο σταθμὸ στὴν πορεία τοῦ θεατρικοῦ μας ἀπολογισμοῦ σημείωσε ὁ θίασος τῆς Ε. Η. Μ. με Δ) ντὴ τὸν ἐκλεκτὸ τῆς Δραματικῆς Σχολῆς κ. Μίλτο Τσίρικα π' ἀνέβασε μὲ καταπληχτικὴ ἐπιτυχία τοὺς « Φοιτητὲς » τοῦ Ξενόπουλου. 4) Στὶς 7 καὶ 8 Αὐγούστου μεγάλη κοσμοσυροὴ παρακολούθησε κι ἐφέτος τὰ καθιερωμένα Δωδώνια. Τὸν « Ἡρακλῆ μαινόμενον » καὶ τὶς « Φοινισσες » ἀπὸ τὸ Ἑθνικὸ. Γιὰ ὅλ' αὐτὰ συγχαίρομε τὸν Πρόεδρο κ. Κ. Φρόντζο τὰ μέλη τῆς Ε. Η. Μ. κι ὅσους συνετέλεσαν μὲ τὴν εὐγενικὴ ἀμύλλα σέ μιὰ πολιτιστικὴ δραστηριότητα πού ἡ ἀχτινοβολία τῆς ζεσταίνει ἀνάλογα τὸ λαό, καὶ τιμᾶει τὸν τόπο.

γλωσσίδια στὴν καρδιά τῆς. Τὴν ἐκτρέφουνε καταχθόνιες καὶ σκοταδιστικὲς δυνάμεις. Μόλις πάρουν ἀνάσα λεπτέριᾶς ὕστερ' ἀπὸ σκληροὺς μακρόχρονους ἀγῶνες τ' ἀδέρφια οἱ Ἕλληνες, ἡ ὕδρα ἢ πολυκέφαλη ὀρμαίνει σατανικὰ καὶ τοὺς δαγκώνει, ἀνόβει τῆς φωτιᾶς τὰ μίση, ρουφᾶει τὸ αἷμα τῶν ἀδύνατων. Τοὺς κάνει νὰ φωνάζουν « ζήτω » Ἐγὼ ἔμαι τὸ « διαίρει καὶ βασίλευε » στὸν αἰῶνα, ὡσότου βάλουν οἱ ἰσχυροὶ μισοὶ καὶ γίνουνε νικητικοὶ στὸν τόπο τους, χωρὶς τὰ ξένα κάλυβα: Ἄμην καὶ πότε, γένοιτο.

⚡

Κήρυκες Ὀλιγάρκειας

Ἱεροκήρυκες « ἐλόγιμοι » ὅπως ἓνας κ. Ζωδιάτις πού τροφοδοτεῖ ἀνιάρκα καὶ καθυπερινὰ χρόνια τὴν ἀθηναϊκὴν καὶ ἐπαρχιακὴν τύπον μὲ τὰ θεῖα του κτηνώματα, συνιστᾶει πρόσφατα τὴν περιβόητη « ἐντιμὴ πεινία ». Πρὸς χάριν τοῦ Χριστοῦ... κομπάζει. Γράφει πῶς ὁ Κύριος δέν προσπάθησε —λέει— νὰ κάμει τοὺς πλοῦσιους φτωχοὺς, καὶ τοὺς φτωχοὺς πλουσιους. Καὶ καταλήγει ὁ ἀντιδραστικὸς κι ὄξω ἀπὸ τὶς Γραφές καὶ τὴν πραχτικὴ θρησκεία βετῆρανος τῶν χριστέμπορων. « Μὴ μεριμᾶτε περὶ τῆς ζωῆς σας τι νὰ φάγετε καὶ τί νὰ πῖνετε, μηδέ περὶ τοῦ σώματός σας τι νὰ ἐνδυθεῖτε » κ.λ.π. Ἄς ἔχουν ὑπόψη τοὺς αὐτοὶ οἱ ἀστέρες κάθε θεωρητικῆς πλάνης ὅτι, οἱ σημερινοὶ ἀνθρώποι ἀδιαφοροῦν γιὰ τέτοιους κήρυκες τῆς ἀποκοίμησης τῶν μαζῶν καὶ τῆς ἐκμετάλευσης τῶν ἀγαθῶν. Ἐχομε χειροπιαστὰ παραδείγ-

ματα ύποκρισίας κι άπάτης, πολλές διαθήκες άρχιερέων. Άς άφήσουν λοιπόν οί διεθνείς σκοτινές οργανώσεις αυτά τά φούμαρα. Ή λεία τών άφελών περιορίστηκε. Άς πετάξουν τά προσωπεΐα κι άς έρμινέψουν σωστά τις Γραφές. Λησμονούν τó « κηθεΐλε δυνάστας άπό θρόνων ;... » Καθώς και τó « ούκ έστι άγαθότερον έν τή ζωή άπό τó φαγεΐν τó πιεΐν και τó εύφραν θείναι. » Τ' άπατηλά συνθήματα προκαλούν τά κοινωνικά κακά και τά σκοτάδια τους γενάν τις άμαρτίες.

—

Χαΐρε Τρούμαν !!!

Τά ρεζίλια τής ραγιαδοσύνης και τής ξενομανίας δέν παύουν ώς τά σήμερα νά προκαλούν τó κοινό αΐσθημα και φρόνιμα, μέ τά άτοπα τής δουλοπρεπειας και τής συμαχοκαπηλείας. Ίδ οτελείς τραβοδοΐροι στην Άθήνα και στό Μισούρι, ύψώνουν άράδα προτομές τού ζωντανού άκόμα γερο-Γιανγκη Τρούμαν, παλιού « προστάτη » πού « σκούζει » ή κόλβια ώδή «... πορά προστάτας νάχωμεν » ίσντα οί πι οτομές γινότανε για « έκλιπόντες » ήρωες κι ήγέτες εύεργέτες τής πολιτικής, τού πνευματος, τής τέχνης και τής έπιστήμης. Σήμερα όμως άκμόζοντας δελτατριδισμού, μέ τή θαυματοργή ύπαρξη τού « Θεού » μας Χάρυ Τρούμαν, χάρη στό δόγμα του...έρχόμαστε « πρώτοι » στην μεταπολεμική οικονομική πρόοδο ανάμεσα στους πολιτισμένους λαούς, (γράφει=τελευταίοι). Για τήν έκδήλωση λοιπόν αύτης τής εύγνωμοσύνης, ύπετελείς άτμικιστές στήνουν άγάλματα για τó συνυπεύθυνο τών άγγλων δολοπλόκων στον άποικιοκρατι

σμό, τó μακελάρη τών παιδιών τής Κορέας και τού έμφυλίου δικού μας σπαραγμού.

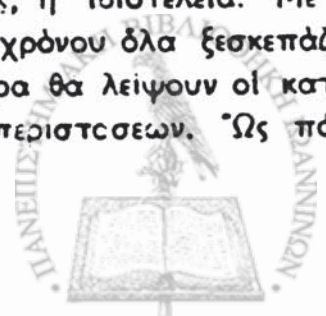
« Αΐδώς άργείοι... »

—

Πολιτική :

ó καραγκιόζης « λογοτέχνης »

Ή οΐσιμος « λογοτέχνης » τού κουρβανά του κ. Ι-Τ. δέν ξανακούστηκε άπό τότε πού μέ ήρωες και τóπους (π'άλι δέν έζησε ποτέ) συγκίνησε ώς και τούς νερόβραστους κριτικούς έγκεφάλους τού τυριου τής Άθηνας. Όλ' εΐ ξύπνισι άντιλεμβάνονται πώς γραφονται εΐ τέτιες κριτικές τών άθηναίων καώς ν. ά. και γιατί. Σ' σΐτη τήν περίπτωση όμως, πολύ ύποτίμησαν τή νοημοσύνη τους. Γά σκανταλιάρικα τ' άργύρια !!! Έδω προδίνουνε Θεούς κρεμούι άνθρώπους, ξεπουλάνε σινειδήσεις, γκρεμίζουνε κυβερνήσεις και έρόνους, κι όχι τó πώς θά γραφουτε « λογοτεχνικά » βιβλία για πολιτική. Πώς θά προβάλουν ψεύτικα όνυματα ; « Σπαζω κεφάλια » και πληρώνω κύρισι « Κάφροι » λαχεία εΐνοι φτάνει νά ξέρεις νά « ρεγουλαρεις » Πληρώνω και παίρνω, περιπερᾶστε. . Κι ό λῶτος γυρίζει. Μαλιστα καραγκιόζο μου. Άλλά, κι ό « πληρωμένος »... άπό ξένα μαζέματα... άσεβεί και τυρβάζει στα κούφια. Τόν ξέρουμε... Είναι ή τειρώτης τής φτηνής συναλλαγής. Ντροπή. Άς όψονται οί ψεύτικες προβολές, ό παρᾶς, ή Ιδιοτέλεια. Μέ τó πλήρωμα τού χρόνου όλα ξεσκεπάζονται, και μιά μέρα θα λείψουν οί κατεγάρτοι τών περιστρεσεων. Ώς πότε

Γιάννης θά κερνά, Γιάννης θά πίνει, κι' ὁ πολιτικός θά γίνεται Καραγκιόζης, κι' ὁ Καραγκιόζης «λογοτέχνης»;

⚡

Καθέδρες » αὐτοκριτικές

« Πρέπει νά τό ποῦμε κάποτε καθάρ. Ἡ κριτική ἀπ' τ' Ἀριστερά καί ἰδιαίτερα ἡ παλιότερη, ἔχει βαριά τη συνειδησή της, ἀπό πολλές ἀμαρτίες... Ζημιώσαμε ἀφάνταστα τήν τέχνη ἐπιβαρύνοντας τή μέλλουσα ἱστορία τῆς λογοτεχνίας μας...» Ἴπε καί λάλησε « γιά ἓνα ξενο φιλότιμο » πού βρῆκε, τίς εἶδε... φιλότιμο κριτικῆς εὐθύνης ἓνας ποντίφηκας τῆ προοδευτικοῦ πνεύματος τῆς Ἀῆνας. Κάνει λοιπόν τήν αὐτοκριτική αὐτή ἀλλά πολύ ἀργά ὁ κ. Τ. Β καί κλαψουρίζει σάν ἡ ὄσια Μ ρία γιά τήν ταχτική τῆς ἐγκατάλειψης, καί τήν ἐγκληματική, ἀδιαφορία γιά τή νέα μας λογοτεχνία γιά τίς κατά καιρούς ὀξίες πού φυτρῶνουν ἀπ' τα σπλάχνα τοῦ λαοῦ καί ριχνουν τὰ σπορίδια στήν ὄρφανή, γῆ τοῦ πελιτισμοῦ μας. Ὅμως τά πιότερα πᾶν χαμένα ἀπό ξεραήλα ἢ πέφτουν σέ τέλμα καί μουχλιάζουν κι ἀπεικρώνονται. Τό κατάντημα τῆς αὐτοκριτικῆς καί χτές καί σήμερα εἶναι γελοῖο. Πνευματική ἀνθρωποι,... καί νά μή γιατρεύουν τούς νεκρούς ἐγωϊσμούς τους. Δέν προσγειώνονται ἀπό τίς ὑπεροπτικές νεφέλες στήν καταδεχτική ψάθα τοῦ λαοῦ. Αὐτοί οἱ πάπες τῆς καθέδρας, καί τῆς ὑπεροψίας. Σαράντα χρόνια τώρα, φωνάζουν οἱ νέοι : Προσέξατέ μας, εἶναι τό ὑπέριπτο χρέος σας γιά νά βαδίσουμε μπροστά. Κι ὅ,οι μαζί Μά οἱ κάπηλοι τῶν προοδευτικῶν ἰδ.ῶν καί ... πρ.β.β.α.τες οὐτῶν τῶν ἀρχῶν, κο

φεύουν. Ἀπαντοῦν μέ τήν ἐσκεμμένη σιωπή. Ὑποτιμοῦν, περιφρονοῦν, ἀπαξιοῦν. Κιόταν συνέρχονται (;) κάνουν τήν αὐτοκριτική τους !!! Τὰ πουλάκια μας!!! ζητοῦν συχώρια γιά ζημιές καί λάθη τους. Βέβαια, οἱ κριτικοί δέ δικιολογοῦνται μέ τέτια προσχήματα. Διέπονται πολλοί ἀπό ἀνεπάρκεια, ἐμπάθειο καί ἀνικαιότητα. Κιόταν ἀσχολοῦνται μέ ἔργα ὀρισμένων φίλων ἢ γαστιῶν, γράφουν ὅποτε κιόπως θέλουν δημιουργοῦν φιλοπροσωπεῖες καί διακρίσεις. Χαίρετε ὅτι ὑπάρχετε ἀπό κριτικῆς καί αὐτοκριτικῆς καθεδρίας ἀμήν.

⚡

Τά φίδια τῆς γαλαντομίας

Ἐνάμησι χρόνο δημοκρατική κυβέρνηση ἀπό κείνες πού λένε σάν ποίημα τή λέξη « δημοκρατία ». Μύριες διακηρύξεις καί ἐπαγγελίες γιά πρόγραμμα ἀλλαγῆς. Μά τίποτα. Ἔδωσαν καί πῆραν οἱ γάμοι τῶν αἰῶνων, τά ρωμαντικά καλοσωρίσματα τῶν μεσαιωνικῶν κατάλοιπων. Καί σ' ἀδικήματα τῶν κλεφτῶν...χαρίσματα καί... «σφάξτε μας ἀγάδες ν' ἀγιάσουμε»!!! Ἐπιχορηγήσεις καί κοντύλια σέ σκοταδιστικά ἔντυπα, προπάντων πεθαμένα καί ἀχρηστωμένα περιοδικά καί ἐφημερίδες σ' ἐπαρχίες πού τίς κρατᾶν ἐπιτήδειοι, τεμπέληδες, ἀργόσχολοι, ἔτσι νά βρισκονται γιά προσωπικές ψευτοπροπαγάνδες. Καί καμιά σχέση μέ τή σημερινή ζωή, τήν τέχνη, τήν ἀλήθεια. « Ἀφερίμ »!!! τάθρεψαν καλὰ τὰ φίδια δυὸ χειμῶνες. Γαλαντομία μέ μέλι καί μέ γάλα... γιά νά τούς φάνε τό κολοκαίρι. Κύριε Κύριε, σῶσον τοὺς ἀφελεῖς !!!

Μηνύματα στο «Ἐλεύθερο Πνεῦμα»

Λίγα ἀπ' ὅσα μᾶς γράφουν γιά τὸ περιοδικό

«... Τὸ «Ἐλ. Πνεῦμα» εἶναι ἀναντίλεχτα μιά γόνιμη, θετική — καί τό πιό σπουδαῖο — ρωμαλέα πνευματική παρουσία καί προσφορά στό χῶρο τῶν σύγχρονων γραμμάτων μας. Σφίγγουμε τὸ χέρι τοῦ προοδευτικοῦ λογοτέχνη κ. Λ. Μάλαμα γιά τή μαχητικότητα καί τίς προχωρημένες ιδέες πού προβάλλει κι ὑπερασπίζεται. Ἔτσι κέρδισε τήν ἀγάπη καί τήν ἐκτίμηση τῶν πνευματικῶν κύκλων καί διανοουμένων τῆς χώρας μας...»

Ἐφημερίδα «Ταχυδρόμος»
Πειραιῶς

⚭

«... Ὁ συγγραφέας κι' ἐκδότης τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐλ. Πνεῦμα» παλεύοντας γιά τὸ καθημερινὸ ψωμί, ἀγωνίζεται καί τὸν ἄλλον ἀγῶνα γιά τήν τέχνη καί τήν πνευματική προκοπή...»

Γ. Κιτσόπουλος
Ἐφημερίδα «Βορρᾶς» Θεοῦνικη

⚭

«... κ. Μάλαμα τὸ περιοδικό σου δονεῖται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀγάπης: γιά τὸν τόπο μας, τὸν ἄνθρωπο, τὴν οἰκουμένη. Χαίρομαι τὴν παληκαριά σου. Γιατί καί ν' ἀγαπᾶς πρέπει νὰ σαι παληκάρι κι ἀγωνιστής. Πολλοὶ ἀπὸ μᾶς, ἴσως, δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ συμπορευτοῦν στὸν τίμιό σου δρόμο... Ἀλλὴ ἡ ἀλήθεια δὲν πεθαίνει. Κι' ὁ καθαρὸς ἀγωνιστής δὲ λιποταχτεῖ. Ἡ ὥρα ἢ καλή σου...»

Ἀντώνης Μπενέκος
Συγγραφέας καί Παιδαγωγός
Ἀθήνα

«... Τὸ «Ἐλ. Πνεῦμα» ἔλειπε ἀπὸ τὸν τόπο μας. Τὸ χρειαζόμαστε πολὺ σὰν πολὺτιμη τροφή. Ὀλόθερμες εὐχαριστίες...»

Κώστας Χουρμουζιάδης
Συντακτοῦ τῆς Θεοῦνικης

⚭

Ἀδελφὲ Λάμπρο

«... Βιγλίζεις τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων, τὴν εὐτυχία τῶν ἀδελφῶν, καί μάχεσαι γι' αὐτὴν. Ἔτσι γεννήθηκε ἀπ' τ' ἀκούραστο κι ἀσίγαστο πνεῦμα σου τὸ «Ἐλεύθερο Πνεῦμα». Μέσο γιὰ ν' ἀνέβει πιό ψηλὰ τὸ πνεῦμα κι ἡ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων. Σὲ συγχαίρω ἀδελφικά. Εἶμαι στό πλευρό σου...»

Νίκος Εὐριπιδῆς
Διανοοῦμένος — Ἡγουμένησσα

⚭

«... Τὸ «Ἐ. Πνεῦμα» ἔφτασε καί στὴν ἀλαργινὴ τοῦτη μεριά τῆς πατρίδας μας. Τὸ διαβάζουμε μὲ πολλὴ προσοχή. Ἦταν κάτι πού ἔλειπε. Μὰ θὰ μάζουμε τὴ φωνή σας. Εἶναι φωνὴ ἀντρικία, δίκαια, τολμηρὴ, ἐλεύθερη. Χίλιες εὐχὲς σᾶς δίνουμε τοῦτη τὴ φωνή σας νὰ τὴ φυλάξετε τό ἴδιο ἀμόλευτη. Κι ἐμεῖς οἱ ταπεινοὶ σὰν τὴν ἀκοῦμε, παίρνουμε, κουράγιο, γιὰ νὰ βαδίζουμε στητὰ καὶ χωρὶς τρεκλίσματα. Πόσο ὁμορφα ἔτσι νὰ μπορούμε μπροστά νὰ πηγαίνομε!...»

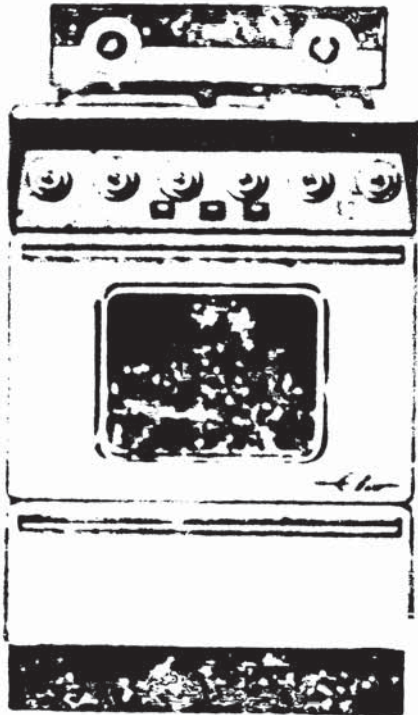
Ε Φωτιάδου
Διανοοῦμένη — Λήμιος

Βιβλία πού λάβαμε :

- Ἀντώνη Μπενέκου : « Για ἓνα πρόγραμμα Αἰσθητικῆς Ἀγωγῆς »
(παιδαγωγικοεπιστημονική Μελέτη) Ἀθήνα '65
- Πέτρου Ὀλύμπιου : 1) « Ὁ Εἰκοστός αἰώνας » [Ποιήματα] '62
2) « Ὁλοκλήρωση » [»] '63
- Κύπρου Χρυσάνθη : « Δώδεκα Στιγμές » [Ποιήματα] Λευκωσία '65
- Νίκου Λύλη : « Τόποι καὶ θρύλοι τῆς Ἡπείρου » (Ἀρθρογραφικὲς
Πραγματεῖες) '61
- 2) « Ἡ ἀμερικανικὴ προεδρία » (Θεωρητικοπολιτικὴ μετάφραση Ἀθήνα '64
- Τάκη Σινόπουλου : « Ἡ ποίηση τῆς Ποίησης » [Ποιήματα] » '64
- Ἀγγελικῆς Παυλοπούλου : « Ἐρωτικὲς Νηοψίες » » '65
- Γιάννου Γεωργόπουλου : « Φωτοβολίδες » » Σέρρες '65
- Δημήτρη Λαμπρόπουλου : « Περπατώντας στὴν Ἐρημο » Ἔκδοση 12 ὥρας
Ἀθήνα '65

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΣ

Το σμάλτο είναι ένα θεμελιώδες υλικό. Αυτό το μέτρον και οι αυστηρά Αγγλικές Ιστορικοποιησών βραβεύσιμες σμάλτο για να διακοσμήσουν τις παραβάδες. Γίγαστο το σμάλτο χρησιμοποιείται σε γυαλάδες πρόγραμμα. Σε επενδύσεις πυρουνών και κοσμήματα, σε τσιγκές και ελπί σφραγής, σε ασηνή και σε ηλεκτρικές συσκευές. Κανένα άλλο υλικό δεν συνδυάζει τις ιδιότητες του σμάλτου. Άντηρη σε όλες τις διαβρώσεις, σε θερμοκρασίες μέχρι 800 βαθμών Κελσίου, σε εποχικές αλλαγές θερμοκρασίας από 0 - 500. Ακόμα δεν κροτάει, καίει, μαρανιάει, καθαρίζεται εύκολα γιατί έχει τέλειες αέρι σφαιρικές, είναι απολύτως υγιεινό και το πρώτο του δεν αλλάζουντα ποτέ. Η EILCO - ΒΑΓΙΓΡΑΦΗ προλαμβάνει την ρυτινή δαή για το σμάλτο της από την μεγαλύτερη εταιρία του κόσμου την FERRO - ENAMELS. Η σύνθεσή του ανταποκρίνεται στους αυστηρότερους διεθνείς κανονισμούς. Άλλωπαλλω έλεγχοι διαβώνουν την ποιότητά του σε κάθε στάδιο της επεξεργασίας του. Αυτό είναι το σμάλτο της EILCO ROBOT - της μόνης ουσιαστικής ελληνικής ποιότητας.

EILCO Robot

Η ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

